

4

ශ්‍රේණිය

ඡරිකරය ආශ්‍රිත ක්‍රියාකාරකම්

පොළොව හා අහස

සැකසූම :- එම්.එම්.කේ. එස් කුමාර්

❖ විවිධ ආකාරයේ භූමිවල ඇවිදීමේ දී ඔබට පහසුවෙන් ඇවිද්දේ කුමන බිමක දැයි සොයා බලමු.

1. වැලි සහිත බිමක්
2. බොරළු සහිත බිමක්
3. තණකොළ සහිත බිමක්
4. සිමෙන්ති බිමක්
5. පිගන් ගඩොල් ඇල්ලූ බිමක්

- මෙහිදී පිගන් ගඩොල් ඇල්ලූ බිමෙහි පහසුවෙන් ඇවිදීමට හැකි විය.

පහත ක්‍රියාකාරකම කර බලන්න.

- බෝලයක් පෙරළා බලන්න
- ලනුවකින් ගැට ගසන ලද ලී කුට්ටියක් ඇදගෙන යන්න
- ලී කුට්ටියකට බලයක් යොදා තල්ලු කරන්න

පස නිරීක්ෂණය කරන්න.

විවිධ ස්ථානවල පහත කරුණු ඔස්සේ අත් කාව උපයෝගී කරගෙන නිරීක්ෂණය කරන්න.

- ❖ පසෙහි වර්ණය
- ❖ වැලි/ මැටි /බොරළු බහුල පසක් ද?
- ❖ පසෙහි දක්නට ඇති ජීව හා අජීව ද්‍රව්‍ය

පහත පරීක්ෂණය කරන්න.

පස් ස්වල්පයක් විනිවිද පෙනෙන බෝතලයකට දමා බෝතලය පිරෙන්න ආසන්න මට්ටමට ජලය දමා හොඳින් සොලවන්න.

එය නිෂ්චල වූ විට දැකිය හැකි දේ

ඉහත පරීක්ෂණය ඇසුරින් පහත ප්‍රශ්නවලට පිළිතුරු සපයන්න.

01. පතුලේම තැන්පත් වී ඇත්තේ මොනවා ද?
02. ඊට ඉහළින් තැන්පත් වී ඇත්තේ මොනවා ද?
03. ජලයේ පාවෙන ද්‍රව්‍ය මොනවා ද?
04. ජලයේ වර්ණය කුමක් ද?

පාංශු ජීවීන්

❖ බිං කුණ්ඩා	❖ පත්තෑයා
❖ ගැඬවිලා	❖ ගරුඩා
❖ බිං උෟරා	❖ වේයා
❖ කඩියා	❖ ගෝනුස්සා
❖ කුඹියා	

ඔබ පහත ක්‍රියාකාරකම් කරන්න

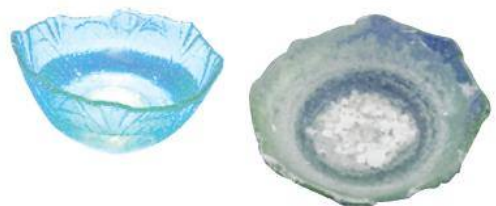
හිරු එළිය පතිත වන දිනයක දී සිදු කළ හැකි වැහිබර දිනක දී සිදු කිරීමට අපහසු දෛනික ක්‍රියාකාරකම්

01. ඇඳුම් වියලා ගැනීම	02. වී තම්බා ගැනීම
03. සපත්තු වේලා ගැනීම	04. ධාන්‍ය වර්ග වේලා ගැනීම
05. කොට්ට මේට්ට ආදිය වේලා ගැනීම	
06. කෝස දෙල් කරවිල කොස් ඇට ආදිය වේලා ගැනීම	

හිරු එළියෙන් ලබා ගන්නා ප්‍රයෝජන සම්බන්ධව පරීක්ෂණ කිහිපයක්

- (1) සෙවන සහිත ස්ථානයක් හා හොඳින් හිරු එළිය සහිත ස්ථානයක් තෝරා ගෙන එම ස්ථාන දෙකෙන් ජලය සමාන ප්‍රමාණයක් විසුරුවා ඉක්මනින් වියලෙන ස්ථානය සෙවීම
- (2) හිරු එළිය ඇති ස්ථානයක තෙත රෙද්දක් වනා ඉන් ජලය වාෂ්ප වන අයුරු නිරීක්ෂණය
- (3) ජලය මිලිමීටර් 100 කට ලුණු ග්‍රෑම් 10 පමණ දියකර හොඳින් හිරු එළිය පතිත වන ස්ථානයක තබා සිදුවන දේ නිරීක්ෂණය කරන්න.

- ලුණු ලේවායන්වල ලුණු සාදා ගන්නේ ද මේ ආකාරයෙනි

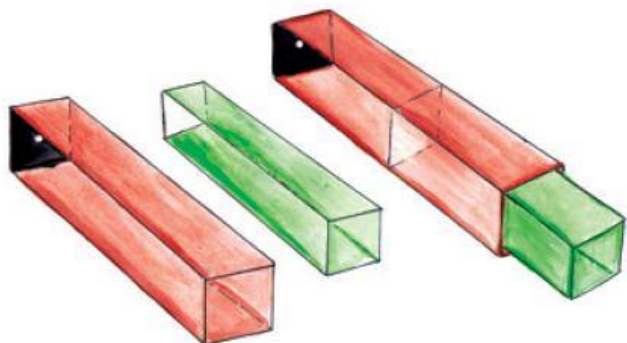
අප හිරු එළියෙන් මෙන්ම කෘතිමව ද ආලෝකය ලබා ගනිමු.

❖ සූත්‍රිකා බුබුළු මගින්	❖ ඉටිපන්දම් මගින්
❖ විමිනි ලාම්පු මගින්	❖ හුළු අතු මගින්
❖ පෙට්ටිල් මැක්ස් මගින්	❖ විදුලි පන්දම් මගින් (Torch)
❖ කුප්පි ලාම්පු මගින්	❖ ප්‍රතිදීප්ත විදුලි බල්බ මගින් (Tube Light)
❖ L.E.D බල්බ මගින්	

සිදුරු කැමරාවක් සාදමු.

සිදුරු කැමරාවක් සාදා ගැනීම සඳහා පහත ද්‍රව්‍ය සපයා ගන්න.

1. ප්‍රමාණයෙන් වෙනස් නමුත් ආසන්න දත්තාලේප අසුරන 2ක්
 2. ටිෂූ කඩදාසියක්, කළු කඩදාසියක්,
 3. ඇල්පෙනෙත්තක්, ගම්, කතුරු
- ප්‍රමාණයෙන් විශාල අසුරනයේ එක් කෙළවරක පියන ඉවත් කර කළු කඩදාසියක් අලවා ගන්න.
 - එහි හරි මැද ඇල්පෙනෙත්තෙන් විදු සිදුරක් සකසා ගන්න. අසුරනය අනෙක් කෙළවරින් කපා දිග අඩු කර ගන්න.
 - ප්‍රමාණයෙන් කුඩා අසුරනයේ දෙකෙළවර පියන් ඉවත් කර එක් විවෘත කෙළවරක ටිෂූ කඩදාසිය අලවා ගන්න.
 - ටිෂූ කඩදාසිය ඇලවූ පැත්ත මුලින් ඇතුළු වන සේ විශාල අසුරනය තුළට කුඩා අසුරණය ඇතුළු කරන්න.
 - ආලෝකය සහිත පරිසරයක ඇති යම් වස්තුවක් දෙසට සිදුරු කැමරාව යොමු කර විවෘත කෙළවරට ඇස තබා බලන්න.
 - ටිෂූ කඩදාසිය මතට වස්තුවේ යටිකුරු ප්‍රතිබිම්බයක් ලැබෙන තෙක් සිදුරු කැමරාව සීරු මාරු කරන්න

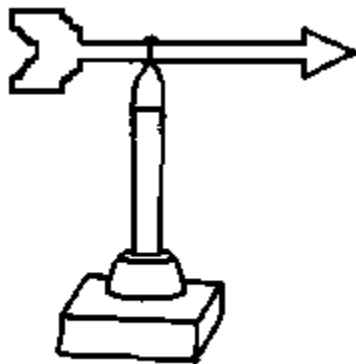
සුළං දිසා දර්ශකයක් සාදමු

අවශ්‍ය ද්‍රව්‍ය

1. බීම බටයක්
2. ඇල්පෙනෙත්තක්
3. පෑන් බටයක්
4. කිරල ඇබයක් සවිකර ගත් ආධාරකයක්
5. ඊතලයේ හැඩවලට කපා ගත් කාඩ්බෝඩ් කැබලි
6. දිශා ලකුණු කරන ලද ඝන කඩදාසියක්

සාදන ආකාරය

1. බීම බටයේ දෙපස කැපුම් දෙකක් යොදා ඊතලයේ දෙකෙළවර හැඩැති කාඩ්බෝඩ් කැබලි 2ක් ඇතුළු කර රඳවා ගන්න.
2. බීම බටය මැදින් ඇල්පෙනෙත්ත විද පෑන් බටයට ඇතුළු කර එය ඇබය සහිත ආධාරකය මගින් සිටුවා ගන්න.
3. සුළං සහිත පරිසරයක දිශා සලකුණු කරන ලද ඝන කඩදාසිය මත සුළං දිශා දර්ශකය තබන්න.

සුළගේ පාවෙන බීජ වර්ග

අඟුණ

පුළුන්

වරා

හොර

මොනර කුඩුම්බිය

ගම්මාලු

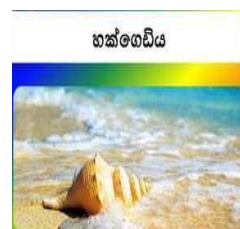
සුළග මගින් ක්‍රියාකාරන සංගීත භාණ්ඩ

පොල් කොළ නළාව

හොරණුව

හක්ගෙඩිය

අනිලමානය

සර්පිනාව

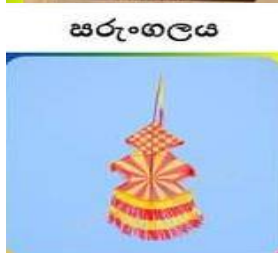
කොම්බුව

සුළං දිශා දර්ශකය

රූං පෙත්ත

සරුංගලය

පැපොල් පිති නළාව

Whistle/Flute

Using Papaya Leaf

සුළං සිනුව

සුළඟ ලබා ගන්නා ප්‍රයෝජන

- ❖ රුවල් ඔරු ක්‍රියාකරවීම
- ❖ ගින්දර දල්වා ගැනීම
- ❖ බැන සුළං කිරීම
- ❖ සංගීත භාණ්ඩ ක්‍රියාකරවීම
- ❖ සරුගල් යැවීම
- ❖ ඇඳුම් වේලා ගැනීම
- ❖ සරුගල් යැවීම
- ❖ ලුණු ලේවාවල ලුණු මිදීමට
- ❖ දහඩිය නිවා ගැනීම
- ❖ හෙලිකොප්ටර් යානා ඉහළ නැංවීමට
- ❖ යන්ත්‍රවල උෂ්නත්වය පාලනය කිරීමට
- ❖ බොල් වී ඉවත් කර ගැනීමට

ජලය රැස් කිරීමෙන් ලබා ගන්නා ප්‍රයෝජන

- ❖ වැව් අමුණු බැඳ වගා කටයුතු සඳහා ජලය ලබා ගැනීම
- ❖ ජලාභ සාදා එක්රැස් වන ජලය යොදා ගනිමින් විදුලිය නිෂ්පාදනය
- ❖ නිවාසවල ටැංකි බැඳ වැහි ජලය එක්රැස් කර ගැනීමෙන් නොයෙකුත් කාර්යයන් සඳහා යොදා ගැනීම

අහසින් වැටෙන එක ජල බිඳුවක් හෝ අපතේ නොයවා ප්‍රයෝජනයට ගත යුතුයි. යනුවෙන්

මහා භරාක්‍රමවාහන රජතුමා ඉක්කා කර ඇත.

වර්ෂාව පොළොවට පතිතවන විට පසෙහි සිදුවන වෙනස්කම් සොයා බලමු.

වර්ෂාව පොළොවට පතිත වන විට පසෙහි සිදු වන වෙනස්කම් නිරීක්ෂණය කිරීම සඳහා පහත ආකාරයේ පරීක්ෂණයක් සිදු කරන්න.

මිශ්‍ර පසක් සහිත භූමියක් තෝරා ගන්න. (වැලි, මැටි, බොරළු සහිත)

තෝරා ගත් භූමියේ සෙ.මී.30 x 30 පමණ ප්‍රමාණයකට ඉහළින් පතුල සිදුරු කරන ලද උස බඳුනකට (ඉවත ලන ප්ලාස්ටික් බෝතලයක්) ජලය පුරවා අල්ලා සිටින්න.

මිනිත්තු 2 -3 ක් ගත වන තෙක් අඛණ්ඩ ව ජලය වැටීමට සලස්වන්න.

සිදු වන දේ නිරීක්ෂණය කර අදහස් දක්වන්න.

වැස්ස වහින විට අවට පරිසරයේ මැවෙන අලංකාරය ගැන කවි ගී

උදා : වලාකුළේ රන් පාටට
විදුලි කොටනවා
ආකාසේ හඬ තළමින්
අකුණු හඬනවා

බිත්දු බිත්දු මහ පොළොවට
චතුර වැටෙනවා
හෝ ගාමින් අපේ ගමට
වැස්සක් එනවා

වැස්ස වහිනවා
අකුණු හඬනවා
රන් පාටට අහස පුරා
විදුලි කොටනවා

රැන් රැන් වහලෙ දිගේ
වැස්ස වහිනවා
කිරි පාටට බුබුළු බුබුළු
මිදුලෙ නටනවා

අපේ මිදුල ගඟක් වෙලා
චතුර ගලනවා
කරදහි ඔරු දිය පාරේ
රුවල් බඳිනවා

පෘථිවි ගෝලයට දිවා රාත්‍රි ඇතිවීම නිරීක්ෂණය

අවශ්‍ය ද්‍රව්‍ය

1. විදුලි පන්දමක්
2. ආදර්ශ ලෝක ගෝලයක්

- ❖ විදුලි පන්දම සූර්යයා යැයි සිතන්න.
- ❖ විදුලි පන්දම දල්වා ලෝක ගෝලය දෙසට එල්ල කරන්න.
- ❖ ලෝක ගෝලයේ එළියවන රටවල්වලට දිවා කාලය බවත් හඳුනා ගන්න. ඉන්පසු ලෝක ගෝලය කරකවා විදුලි පන්දම එල්ල කර දවවා රාත්‍රි ඇතිවන අයුරු නිරීක්ෂණය කරන්න.
- ❖ මේ ආකාරයට සූර්යා වටා පෘථිවිය කර කරවීම (භ්‍රමණය) හා පෘථිවිය තමන් වටා කර කැවීම (පරිභ්‍රමණය) වීමේ ක්‍රියාවලිය මගින් අපට දිවා රාත්‍රි ලැබේ.

ශ්‍රී ලංකාවේ පළාත් හා දිස්ත්‍රික්ක හඳුනා ගනිමු

පහත සඳහන් පරිදි ශ්‍රී ලංකාව පළාත් නවයකට බෙදා ඇත.

උතුරු පළාත,	උතුරු මැද පළාත,
වයඹ පළාත,	නැගෙනහිර පළාත,
මධ්‍යම පළාත,	සබරගමුව පළාත,
උතුරු පළාත,	බස්නාහිර පළාත,
දකුණු පළාත	

ඒ අතරින් ඔබ පාසල පිහිටි පළාත කුමක් දැයි හඳුනා ගන්න.

එම පළාත් නැවත දිස්ත්‍රික්ක වශයෙන් නැවත බෙදා තිබෙන අතර, සෑම දිස්ත්‍රික්කයකට ම ප්‍රධාන නගරයක් පවතී.

එම පළාත් හා පළාත් වලට අයත් දිස්ත්‍රික්ක සිතියමෙහි දක්වා ඇත.

01. ඔබ ලංකා සිතියමක් ගෙන පලාත් හා දිස්ත්‍රික්ක ලකුණු කරන්න.

03. එම කඩදාසි කැබලි පිටපත් කරගන්නා ලද ශ්‍රී ලංකා සිනියම මත තබමින් පළාත්වල පිහිටීම හා නම් නිවැරදි ව හඳුනා ගන්න.

ස්වභාවික අනතුරු

- ❖ සුළි සුළං
- ❖ ගංවතුර
- ❖ නාය යාම්
- ❖ ගිනි කඳු
- ❖ සුනාමි
- ❖ භූමි කම්පා
- ❖ ටොනෙඩෝ
- ❖ නියඟය

ගිනි කඳු

නාය යාම්

ගංවතුර

සුළි සුළං

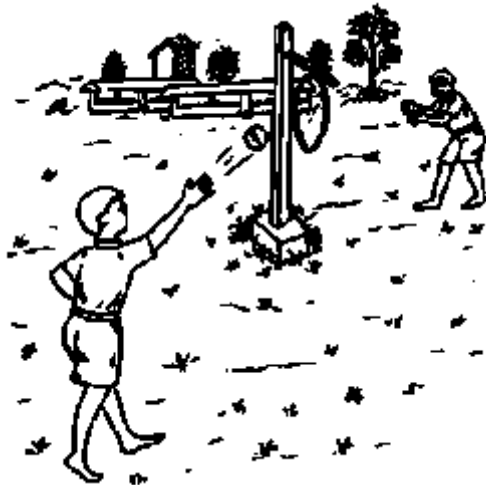
1%shdldrlu

ඔබ තෝරාගත් ස්වභාවික ආපදාවක් පිළිබඳව පහත කරුණු ඔස්සේ තොරතුරු රැස් කරන්න.

- ස්වභාවික ආපදාව හඳුන්වන නම
- එමගින් සිදු වී ඇති හානි
- එම ආපදාවට හේතු වූ කරුණු
- එවැනි විපතක් වීමට පෙර ස්වභාවික පරිසරයේ පෙන්නුම් කළ අනතුරු හැඟවීම් සහ සිදු වූ වෙනස්කම්
- එවැනි විපතක දී ක්‍රියා කළ යුතු ආකාරය
- විපතකින් පසු ව නැවත යථා තත්ත්වයට පත් වීමට සිදු කළ හැකි දේ
- යළි ඇති වීම වළක්වා ගැනීමට සිදු කළ හැකි දේ

1%Svdjla lruq

- ❖ පන්තියේ සිසුන් කණ්ඩායම් දෙකකට බෙදෙන්න.
- ❖ එක් කණ්ඩායමක් වළල්ලෙහි එක් පසෙකට හා අනෙක් අය වළල්ලෙන් අනෙක් පස සිටගන්න

- ❖ ගුරුවරයාගේ සංඥාවකට අනුව ටෙනිස් බෝලයක්/රබර් බෝලයක්/ඇට මල්ලක් ගෙන සිටුවා ඇති රවුම තුළින් අනෙක් පැත්තේ සිටින යහළුවාට විසි කරන්න.
- ❖ එම ඇට මල්ල හෝ බෝලය හෝ අල්ලාගෙන ආපසු විසිකළ යුතු ය.
- ❖ එසේ එම දෙදෙනා ඉවත් වී තවත් දෙදෙනෙකුට අවස්ථාව දිය යුතු ය.
- ❖ දුර ප්‍රමාණය ද වැඩි කරගෙන අවස්ථා කිහිපයක් ක්‍රීඩාව සිදු කළ හැකි ය.

